

Sluta smussla, Löfven – låt oss läsa brevet

Publicerad 14 dec 2016 kl 10.42

Statsminister Stefan Löfven bör offentliggöra sitt brev till USA: blivande president Donald Trump.
Tryckfrihetsexperten Nils Funcke uppmanar regeringen att leva upp till offentlighetsprincipen.

Någon av de kommande torsdagarna tvingas statsråden i regeringen **Löfven** att bekänna färg. Ser de offentlighetsprincipen som en ”modern, revolutionerande princip från 1766”, som justitieminister **Morgan Johansson** uttryckt det, eller som en relik, värd att tillbe men inte tillämpa?

Den fråga som regeringen ska pröva är en begäran att statsminister Stefan Löfvens gratulationsbrev till USA:s blivande president **Donald Trump** ska offentliggöras i sin helhet. Utöver de inledande raderna och avslutningsfraserna har regeringskansliet maskat brevet med hänvisning till utrikessekretessen. Enligt beslutet innehåller brevet uppgifter vars röjande skulle kunna ”störa” Sveriges mellanfolkliga förbindelser.

Utrikessekretessen är tänkt att användas endast när det kan antas att det finns en verklig risk att relationen till andra länder skadas eller på annat sätt störs. Mindre störningar och irritation ska inte räcka för sekretess.

Sannolikt finns inget överraskande i sak i brevet med tanke på [det utkast till brev som Expressen publicerat](#). Där upprepas bara kända ståndpunkter i en formell ton. Men brevet väcker en principfråga och utgör ett lackmустest på regeringens syn på öppenheten.

LÄS MER: "Yttrandefrihet är inte bara för journalister"

Lev upp till offentlighetsprincipen

Justitieombudsmännen (JO) och riksdagens konstitutionsutskott (KU) har år efter år kritiserat departementen och i synnerhet Utrikesdepartementet (UD) för att inte leva upp till offentlighetsprincipen.

– Offentlighetsprincipen är ett kännetecken för Sverige, något som vi är stolta över. När en sådan central myndighet som UD nonchalerar lagen blir det svårt att kräva av andra myndigheter, kommuner och landsting att avsätta resurser för att uppfylla offentlighetsprincipen, förklarade **Peter Eriksson** (MP) 2013, då ordförande i KU, i dag statsråd i Stefan Löfvens regering.

Kritiken har runnit av regeringar av alla kulörer. **Carl Bildt** var som utrikesminister en mästare på att bortförklara departementets tillkortakommande med att tekniken strulade. Statsminister **Göran Persson** kallade under sin tid JO för ”en av alla dessa bokstavskombinationer”. Stefan Löfven svarar på Expressens fråga att maskning ”är en rätt vanlig hantering när vi har korrespondens mellan regeringschefer”.

LÄS MER: "Spela inte rysk roulette med yttrandefriheten"

Pröva brevet enligt lagen

En anledning till denna sturska attityd är att ett statsråds vägran att lämna ut en uppgift prövas av kollegerna i regeringen. Stefan Löfvens beslut att maska brevet kommer alltså att prövas vid ett regeringens sammanträde som han själv kommer att leda. I Finland med flera andra länder kan regeringens beslut att inte lämna ut en handling prövas i domstol eller i andra oberoende instanser. Det är också den ordning som råder i Sverige för andra myndigheter, men inte just för regeringen.

Regeringen bör pröva Trumpbrevet enligt lagen och därefter uppdra åt den utredare som nu ser över vissa delar av tillämpningen av offentlighetsprincipen

att utreda om det för offentlighetsprincipens, legitimitetens och tilltrons skull inte är dags att regeringens beslut förslagsvis kan prövas av Högsta förvaltningsdomstolen.

Det är ännu inte försent för regeringen att de sista veckorna detta jubileumsår när offentlighetsprincipen fyller 250 år överge lex Slentrian.

Nils Funcke

kulturen@expressen.se

Nils Funcke är yttrandefrihetsexpert och sitter i styrelsen för Publicistklubben.

[Följ Expressen Kultur på Facebook så att du inte missar några texter.](#)

Ansvarig utgivare: [Thomas Mattsson](#)

Telefon till redaktionen: 08 - 738 30 00

Tipsa oss: via mobil 71717 eller mejla 71717@expressen.se

Mejla redaktionen: redaktion@expressen.se

Anmäl till [Pressombudsmannen](#)

© AB Kvällstidningen Expressen

LG OLED TV_{4K}
PERFECT BLACK
CREATES PERFECT COLOUR

ANTEN >

Upplev nu!

Årets Bästa
LG OLED TV

LG
Life's Good